

Selmechbányának öröksége és kisugárzása van

125 éves az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület megalapításának (1892) 125. évfordulója alkalmából az alapítás helyszínén Selmechbányán rendeztek jubileumi ünnepséget.

Az ünnepségre a selmechbányai Alexandriai Szent Katalin/templomban került sor. A magyar himnusz eléneklése, majd az egyházmegye köszöntése és Selmechbánya polgármester asszonyának üdvözlése után *dr. Kövér László*, a Magyar Országgyűlés elnöke, *prof. dr. Szűcs Péter*, a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar dékánja, *dr. Baksa Csaba*, a legrégebbi magyar földtudományi egyesület, a Magyarhoni Földtani Társulat elnöke, *Zambó Péter*, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke és a selmechbányai bányász hagyományörző szervezetek elnökei mondtak ünnepi köszöntőket.

Kövér László ünnepi beszédében elmondta, Selmechbánya évszázados közép-európai öröksége és annak minden tanulsága arra kötelez, hogy magyarok és szlovákok, csehek és lengyelek, osztrákok és németek ismét felemeljék Közép-Európa szerencsecsillagát. Ehhez minden természeti és emberi feltétel adott, és közösen Közép-Európa felemelkedésének politikai feltételeit is meg lehet teremteni, ha a nemzeti kizárólagosságra való politikai törekvéseket felváltják a nemzeti kiengeszteléddel és politikai együttműködéssel, az egymás rovására folytatott „értelmetlen” gazdasági rivalizálást pedig a gazdasági kooperációval.

Selmechbánya történetét felidézve a házelnök emlékeztetett, a város a magyar és a közép-európai innováció egyik történelmi bölcsője. IV. Béla király bányavárosi kiváltságokat adott Selmechbányának, és a Selmeci Városi Bányajogkönyv révén 1245-ben meghozta Európa első bányajogi rendelkezését.

1735-ben Selmechbányán jött létre a világ első bányatisztképző tanintézete, 1763-ban a világon elsőként indult meg a műszaki felsőoktatás a Bányászati Akadémián, Selmechbányán alapították meg 1786-ban az első nemzetközi tudományos szakegyesületet. 1627-ben Selmechbányán alkalmaztak először robbantásos eljárást a bányaművelés-

Az OMBKE alakuló ünnepsége 1892-ben Selmechbányán

ben, itt működött először gőzzel hajtott vízemelőgép – sorolta.

Kövér László hangsúlyozta: ez lenyűgöző teljesítmény, amely egyben felbecsülhetetlen magyar és közép-európai hozzájárulás az európai ipartörténethez és tudománytörténethez. A házelnök arról is megemlékezett, hogy a selmechbányai akadémikusok és diákok éppen itt alapították meg az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet, amelynek 41 tagtársát választották eddig a Ma-

Kövér László Selmechbányán, a Katalin-templomban tartott beszédet

gyar Tudományos Akadémia tagjának, 33-an lettek a magyar kormány tagjai, négyen miniszterelnökök. Kiemelkedő szakmai munkásságukért 80-an kaptak Kossuth-, Állami, illetve Széchenyi-díjat.

Az alapszabályban három értéket jelöltek meg – folytatta Kövér László – mint az egyesület összetartó erejét: a szakmaszeretetet, a hazaszeretetet és a barátságot. Az alapító elődök nem futó-

homokra, hanem kősziklára helyezték az egyesületet, olyan alapértékekre, amelyeket az idő múlása vagy a történelem hullámverései nem gyengítettek, hanem inkább erősítettek – hangsúlyozta.

Mint felidézte, Selmechbánya hanyatlása a 19. század második felében kezdődött a rentábilisan kiaknázható ércvagyon csökkenése és a munkaerő árának emelkedése miatt. A folyamat mélypontja 1919-ben volt, amikor a város végleg elveszítette kétszázéves felsőoktatási intézményét.

Ennek eszmei és szakmai hagyatékát a miskolci egyetemen folyó bánya- és kohómérnökképzés, valamint a Soproni Egyetemen folyó erdészeti oktatás gondozta és gondozza tovább – folytatta, hozzátéve, hogy az 1940-es évek második felétől a selmechbányai szellemi alapokra felépülő kassai bánya- és kohómérnökképzés mellett Selmechbányáról ered az 1848–1849-ben onnan kivált, az ausztriai Leobenben és a csehországi Ostravában zajló bánya- és kohómérnökképzés is, így megállapítható, hogy Selmechbányának nemcsak magyar vagy szlovák, hanem közép-európai öröksége és kisugárzása van – zárta beszédét a házelnök.

Az ünnepi felszólalók sorában volt az Országos Erdészeti Egyesület elnöke is.

„Tisztelt elnök úr, polgármester urak, rektor urak, kedves küllhoni és

magyarországi kollégák, bányászok, kohászok, barátaim!

Szakmaszeretet, Hazaszeretet, Barátság! – e jelmondat szelleme hatotta át házigazdáink meghívását Selmecre, a műszaki értelmiség korabeli fellegrárába, a közös gyökereinkhez.

Szakértelem, Erkölc, Összetartozás! – válaszol rá az erdészek hitvallása. Ékesen bizonyítja, hogy a közös selmeci alma mater, a Sopronban is együtt megélt három évtized, értékrendünk és hagyományaink máig összekötnek bennünket.

Megtiszteltetésnek vettük az invitációt! Egyenesen Kaszópusztáról, az Országos Erdészeti Egyesület 148. Vándorgyűléséről érkezünk ide, közvetlenül hozva a magyar erdészek testvéri üdvözlését.

Ünnepélyesen köszöntjük patinás testvérszervezetünket, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet fennállásának 125 éves jubileuma alkalmából!

Alázattal tartozunk a szakunknak mindnyájan, akik jártunk egyszer az

Zambó Péter, az OEE elnöke beszédet mondott az erdészszakma képviselőiben

Akadémián. Szakmáink évszázadokon át együtt fejlődtek, mert a bányászat és kohászat volt a legnagyobb fát használó ágazat a történelmi Magyarországon. 1808-ban felállt mellettük a „Forstkabinett”, mert a bánya- és kohóhisztéklépés elképzelhetetlenné vált erdészeti ismeretek nélkül. Mi pedig a bányászoknak köszönhetjük az agráriumból kiemelődő erős műszaki alapunkat – ami az erdőmérnököt ma is valódi mérnökké teszi.

A történetünk külön-külön is olyan ívet ad, amivel kevesen büszkélkedhetnek. A történelmi viharok együtt ráztak meg bennünket, mi pedig összekapaszkodtunk. Közös köszöntésünket – „Jó szerencsét!” – az OMBKE indította el éppen 123 éve.

Az OEE 150. születésnapját az elmúlt esztendőben ünnepeltük. Folyóiratunk, az *Erdészeti Lapok* 1862-ben, az önök szaklapja, a *Bányászati és Kohászati Lapok* 1868-ban jelent meg.

A töretlen selmeci hagyományok szerint a diákok és filiszterek hitvallása örök: *„Selmec az Istened, anyád, szertőd, menyasszonyod, testvéred, minden – aki bántja, ellenséged!”*

A selmeci szellem letéteményese a »Kör«, a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnök-hallgatók Ifjúsági Köre volt, amely az erdészek, majd a bányászok és kohászok egyesületének a közös kezdeményezője lett. Itt nem engedtek meg semmiféle szélsőséget. Elődeink egyenlők voltak a származásuktól, nemzetiségüktől függetlenül. A bajtársiasság vezérelte őket.

Közös sikerünk a selmeci hagyományok elismertsége. Büszkéek vagyunk rá, hogy az UNESCO a selmeci diákhagyományokat felvette a *Szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékére*. Ez megerősíti élőként ápolott hagyományaink jelentőségét, megőrzésüknek pedig komoly az elismerése.

Az OEE és az OMBKE indítatása közös. A két egyesület tagságában átfedések vannak. Az elveink hasonlóak, a természet erejéből élünk. Az alapszabályainkból is azonos küldetés tükröződik: a szakma és a szaknyelv fejlesztése, a szakmai érdekvédelem, a társadalmi megbecsülés elősegítése, a kapcsolatok és a hagyományok ápolása. Tudjuk: szakjaink megmaradásának záloga a megújulás, az összefogás képessége. Az Országos Erdészeti Egyesületben stratégiai célként kezeljük a társszakterületekre irányuló figyelmünk erősítését.

Tisztelt bányász és kohász testvéreink! Köszönjük, hogy e jeles alkalomból együtt ünnepelhetünk! Köszönjük Selmebánya városának, hogy szívesen fogadják a régi akadémisták szellemi örököseit – így ismét hazaérkezhetünk.

»Selmec hív!...« – hallhattuk annyiszor, és ma is átérezzük ezt. A város atmoszférája, hagyományainkat őrző történelme mindnyájunkat rabul ejtett. Selmebánya kifejezi, hogy mit jelent szakmának és nemzetiségeknek együtt fejlődni évszázadokon át, közben megtartani mindazt, ami maradandó érték.

Hamarosan száz éve annak, hogy intézményesen távoznunk kellett in-

Jubileumi ünnepség a Szt. Katalin-templomban

Zambó Péter és Kiss László koszorúz

nen. Azóta Selmec zárandokai vagyunk, diákként és agg filiszterként ugyanazzal a lelkesedéssel járunk vissza. Hűségesek vagyunk a szellemhez, amely generációkon átöröklődve kíváncsol össze bennünket.

Másfél század alatt háromszor, utoljára nyolc esztendeje járt Selmeceen az Országos Erdészeti Egyesület vándorgyűlése. Ekkor karnyújtásnyira innen, hétszáz magyar erdész főhajtásával avattuk fel első professzorunk, *Wilckhens Henrik Dávid* emléktábláját a Zsembery-ház homlokzatán, amely az erdészkar első székhelye, majd évtizedekig az Ifjúsági Kör otthona volt.

Természetes törekvésünk, hogy tovább erősítsük, növezzük gyökereinket a világörökség rangjára emelt Selmebányán. Kitartóan munkálkodunk – keressük a szorosabb kapcsolatokat a várossal, amire a Visegrádi együttműködés növekvő kohéziója is bátorít bennünket. Meggyőződésem, hogy ez a patinás rendezvény is érdemi támogatásunkra lesz ebben!

Kedves barátaim! Mai ünnepünkkel éltessük együtt a bányászok, kohászok és erdészek történelmi szövetségét!

Örökké éljen és virágozzék az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület!

Jó Szerencsét! Üdv az erdésznek!

A köszöntők után *dr. Nagy Lajos*, az OMBKE elnöke az egyesület és a magyar bányászat és kohászat jelenlegi eredményeit, gondjait ismertette. A templomi ünnepség a bányász-, kohász- és erdészhimnuszok eléneklésével fejeződött be.

Ezt követően ötös sorokban, a szlovákiai bányász fúvószenekart követve az alapító egyetem épülete elé vonultak a jubileumi ünnepség résztvevői, ahol koszorúzással emlékeztek meg a 125 évvel ezelőtti, 1892-es alapításról.

Forrás: *MTI, banyasz.hu OMBKE, OEE*

Szerkesztette: **Nagy László**

Képek: **Komka Péter** (MTI),

Gagyai Pálffy András (OMBKE)